

László Zoltán: Rézsük és sziklafalak védelme természetes és mesterséges anyagokkal c. előadása (51 pont)

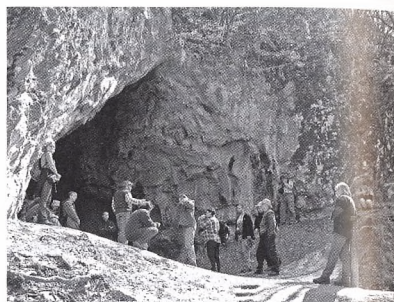
A miskolci Szakmai Napokon elhangzott előadás barlangvédelmi szempontból fontos témával foglalkozik, de a szerző napi munkájából átvett fogalmak automatikus adaptálása a barlangok természet alkotta környezetére esetenként erőltetett. A pályamunka egységesebb szerkezetben és jobb minőségű ábrákkal értékelhetőbb lett volna.

MKBT TANULMÁNYUTAK

Régészeti tanulmányút a Bükkben

2004. április 16–18. között a Társulat Régészeti Munkabizottságának és a Társulat Titkárságának közös szervezésében 3 napos tanulmányútra került sor a Bükk ősrégészeti szempontból jelentős barlangjainak bejárására, kapcsolódva a februárban és márciusban a Szemlő-hegyi-barlang vetítőtermében megtartott 4 előadáshoz. A tanulmányúton 32 fő vett részt. A mostoha időjárási körülmények (szombaton egész napos eső), valamint a lillafüredi parkolóban feltört két autó okozta kellemetlenségektől eltekintve a tanulmányút a résztvevők egyhangú megállapítása alapján rendkívül jól sikerült. Valamennyien egyetértettek abban, hogy a Társulat egyik jövőbeni feladata hasonló színvonalú és szakmai ismereteket is nyújtó kirándulások szervezése.

Ezúton is köszönetet mondunk Regös Józsefnek, a rendkívül magas színvonalú, ugyanakkor élvezetesen előadott szakmai vezetésért és a Debreceni Búvár Klub túrán résztvevő tagjainak példaértékű vendégszeretetéért, mely lehetővé tette, hogy a túra résztvevői a Csurgó-kúti kutatóházban 2 éjszakát tölthetnek kulturált körülmények között.

*A tanulmányút résztvevői
az Istállóskői-barlangnál*

F. N.

Szlovénia

Az Elnökség 2003. szeptember 9-i ülésén határozat született, mely szerint 2004-től kezdődően a Társulat a szomszédos országok elsősorban idegenforgalmi barlangjaiba szakmai tanulmányutakat szervezzen. Ennek

*Csoportunk
a Predjama-barlangban*

első lépéseként 2004 szeptember 8–12. között 5 napos tanulmányutat szerveztünk a Szlovén Karszt idegenforgalmi barlangjainak, valamint nevezetes karsztjelenségeinek megismertetése céljából. A tanulmányúton 27 (+2 fő nem végig) fő vett részt.

Az első nap utazással telt, késő délután érkezünk meg Laze településre, ahol Franc Facija speleo-kempingjében vertük fel sátrainkat, német és lengyel barlangászok társaságában.

Másnap reggel 9-kor látogatást tettünk Postojnán a Karszt Intézetben, ahol Tadej Slabe igazgató úr fogadta csoportunkat, s a könyvtárteremben rövid előadás keretében ismertette az intézet tevékenységét, mialatt üdítővel kínáltak meg bennünket. Ezt követően rövid látogatás keretében ismerkedhettünk az intézet széleskörű tevékenységét reprezentáló publikációkkal, az intézet munkatársai készségesen bepillantást engedtek a szlovén kataszter számítógépes nyilván-tartásába, majd a laboratóriumban fejeztük be a rendkívül hasznos látogatást.

Az intézetből a Postojnai-barlang vezetőségével folytatott előzetes megbeszélés értelmében a Predjama-barlangot kerestük fel, ahol a barlang középső

és felső szintjét, majd Erasmus rablólovag várkastélyát jártuk végig. Feszített programunk sajnos túl sok bábész-kodást nem tett lehetővé, mert 13 óraker már ismét Postojnán kellett lennünk, ahol a néhány éve létesített Bioszpeleológiai Állomáson már vártak. Itt egy rövid filmvetítés keretében ismerkedtünk a Postojnai-barlangrendszer élővilágával, köztük a nevezetes barlangi göte életmódjával. A vetítés után a Postojnai-barlang egy régi ágában berendezett kiállítást kerestünk fel, ahol többek között alkalmunk volt a götéket természetes környezetükben is tanulmányozni. 14 óraker pedig már robgott is velünk a kisvonat a Postojnai-barlang cseppkőcsodái között.

A barlanglátogatás után még végignézhettük a barlang előtti pavilonok fantasztikus képeslap-, kiadvány- és ajándéktárgy kínálatát, majd igyekeznünk kellett, hogy még világosan pótolhassuk az előző nap délutánra tervezett Planina-polje-i sétát. Miután a térképen áttekintettük a postojnai vízrendszer összefüggéseit, gyönyörű alkonyi napsütésben tanulmányozhattunk néhány viznyelőt.

Következő napunk felszíni karsztjelenségek felkeresésével telt. A délelőttöt a Cirknici-tónál töltöttük, ahol több helyen is megállva először ismét viznyelőket tanulmányoztunk a polje peremén. Ahová a sok behordott uszadékától be tudtuk hatolni, oda be is mentünk, s az egyik barlangban talált viszonylag friss döglött hal tanúsította, hogy a járat nem is régen vált szárazzá. Ezután a tó középső részén aktív viznyelőket láthattunk.

Délután a Rakov Škočjan szurdokát jártuk végig. Először a nagy sziklahídnál, majd a szurdok végén a kis sziklahídnál ereszkedtünk le a szerencsére már kiszáradt patakmederbe. Ameddig lehetett, itt is behatoltunk a viznyelőbarlangokba, de a sok felgyülemlett hordalékfa nagyobb túrát nem tett lehetővé. Hazafelé még rövid kitérőt tettünk a Planina-barlanghoz.

A tanulmányút harmadik napja ismét gazdag programot tartogatott. Reggel 9-re már a Vilenica-barlangnál voltunk, ahol az aznap délutánra tervezett Vilenica Irodalmi Díj-átadó ünnepség előkészületei ellenére – a hosszú évek óta fennálló baráti kapcsolatnak köszönhetően – szívesen fogadták csoportunkat.

Az idő rövidege és az ünnepség nem tette lehetővé, hogy a barlang nem kiépített részeit is felkeressük, erre majd egy másik időpontban keritünk sort. Ezután a Škočjani-barlanghoz igyekeztünk, amely különösen azoknak szerzett hatalmas élményt, akik még nem jártak itt. A barlangtúra után a szakadékdolina tetején lévő kilátóból is gyönyörködhattunk e fantasztikus természeti csodában. Délután átkeltünk Olaszországba, ahol a Grotte Gigante-beli túra tette teljessé az aznapi programot, illetve fakultatív program keretében lehetőség volt Villa Opicinában olasz gasztronómiai specialitások fogyasztására is.

A tanulmányút résztvevői valamennyien nagyon pozitívan értékelték a Társulat hasonló jellegű utazások szervezésére irányuló elképzeléseit.

A Cirknici-tó egyik viznyelője

Hazlinszky Tamás–Fleck Nóra

Villányi-hegység és Mecsek

Az előző évi régészeti tanulmányút sikerére való tekintettel felmerült, további hasonló hazai utak szervezése. Elsősorban olyan területekre, ahol a nemzeti parkkal együttműködési megállapodásunk van érvényben, így a terület megismerése, bejárása illetékes szakemberek vezetésével biztosítható. Így esett a választás elsőként erre a területre.

A 2005. április 8–10. között rendezett tanulmányúton 38-an vettek részt.

A 45 fős busszal reggel 7 óraker indultunk, és 12 óra tájban érkeztünk Nagy-harsányba, ahol a bányánál már vártak bennünket, mind a bánya, mind a nemzeti park részéről. Az előírásoknak megfelelően a *Nagyharsányi-kristálybarlangot* 4 csoportban tekinthettük meg. A barlanglátogatás után felkerestük *Siklós várát*, ahol még záróra előtt villámlátogatást tettünk.

Nagyharsányi-barlang

Másnap délelőtt a *Szársomlyó tanösvényét* jártuk végig a nemzeti park természetvédelmi őreinek szakértő vezetésével, majd a villányi *szoborparkot* tekintettük meg.

A Szársomlyó ördögszántásain

Az Abaligeti-barlang bejáratánál

Délután a Tenkes-hegyen nemrég kiépített *Csodabogyó tanösvényt* jártuk végig.

Este a társaság fele egy villánykövesdi pincében hangulatos *borkóstolón* vett részt.

Az utolsó napon először az *Abaligeti-barlangot* látogattuk meg, majd az egykori turistaházban nemrég létrehozott *Denevérmúzeumot* tekintettük meg, bár a téli csőtörés kárainak helyrehozatali munkái miatt kissé fel volt forgatva az eredeti berendezés.

Következő állomás a *Sárkány-kút* időszakos forrása volt. A csapadékos időjárásnak és szerencsénknak (vagy az előrelátó szervezésnek?) köszönhetően a forrást éppen kitörésének teljében értük el, majd tanúi voltunk az elapadásának is. A résztvevők közül még senki sem látta a forrást működés közben.

Innen már egyenesen hazafelé utaztunk, s este fél hat felé érkezünk vissza Budapestre, biztosítva, hogy a vidékiek is még időben hazaérjenek.

Fleck Nóra

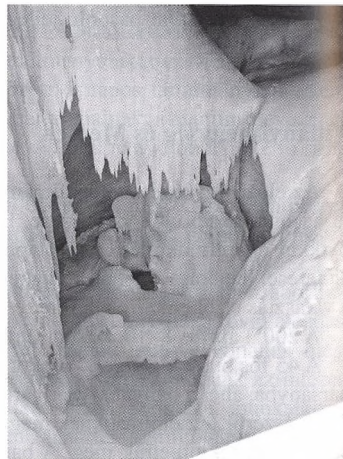
Ausztria

Társulatunk 2005. július 13–17. között 36 fő részvételével ausztriai autóbuzos tanulmányutat szervezett.

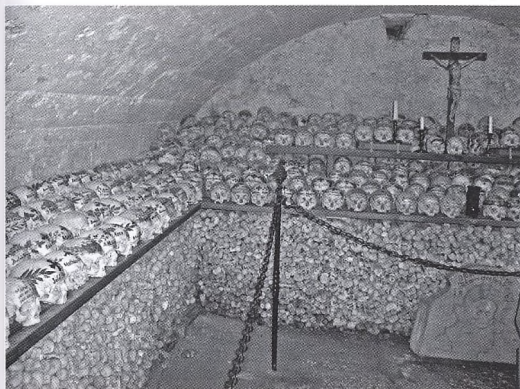
Bázisunk a Hallstatt-i tó partján fekvő Obertraun kempingjében volt. Az odaérkezés napjának délutánján felkerestük a Koppenbrüller-barlangot, ahol az időjárás kegyeibe fogadott bennünket, mert a korábbi napok szakadatlan esőzése következtében fellépő barlangi árvíz már levonult.

Utazásunk második napján a Dachstein-hegységben található és világörökséggé nyilvánított Mammut-barlangot, majd az Óriás-jégbarlangot (Rieseneishöhle) kerestük fel. Délután a Dachstein-fennsíkon lévő karsztanösvényt jártuk végig. Csoportunkat a Krippenstein tetejére elkísérte *Siegfried Gamsjäger*, a Dachstein barlangüzem egykori vezetője is, aki rövid tájékoztatást adott a barlangok üzemeltetési kérdéseiről, valamint a karszterület környezetvédelmi, természetvédelmi és idegenforgalmi problémáiról.

A tanulmányút harmadik napján a Tennen-hegységben található Eisriesenwelt jégbarlangot látogattuk meg, majd délután a Werfen-i várban először ragadozómadár röptetésen vettünk részt, ezt követően pedig magyar nyelvű vezetéssel végignéztük a várat.

A Kristálykapolna jégképződményei a Dachstein Óriás-jégbarlangban

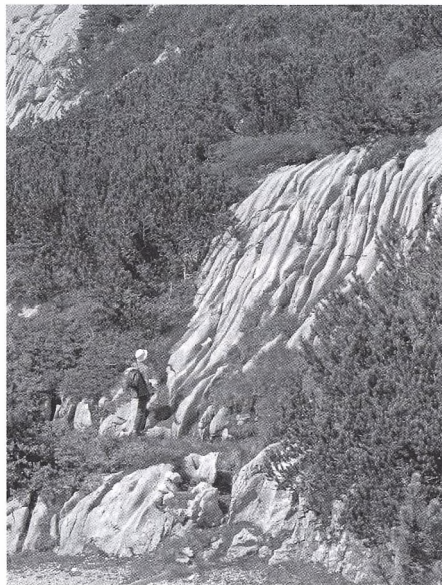

Hallstatt nevezetes csontkamrája

A negyedik napon társaságunk több részre oszlott. Néhányan az ugyancsak a világörökség részét képező hallstatt-i sóbányát keresték fel, majd a nap hátralévő részét Hallstatt egyéb nevezetességeinek megtekintésével töltötték. A többiek a Totes Gebirge fennsíkján, az úgynevezett zombolyos zónában túráztak. Itt is több csoportra oszlottunk, a vállalkozó kedvűek megjárták a Grosses Tragl 2100 m magas csúcsát, majd visszautban még „felugrottak” a Traweng tetejére is. A kényelmesebbek – átvészelve egy kellemetlen zivatart – a fennsík fantasztikus karsztos formáival, valamint a rendkívül gazdag alpesi növényvilággal ismerkedtek.

Végül többen egy alpesi vendéglőben a stájer ételkülönlegességeknek és söröknek hódoltak.

A hazautazás napjának reggelén valamennyien rövid (1 órás) látogatást tettünk Hallstatt-ban, majd délután egy sikeres tanulmányút élményeivel gazdagodva érkeztünk vissza Budapestre.

Karros formák a Totes Gebirge-ben

F. N.

Bolognai gipszkarszt

Társulatunk 2005. október 19–23. között 22 fő részvételével, két mikrobuszal tanulmányutat szervezett Olaszországba.

Szálláshelyünk a Farneto település templomához tartozó vendégházban volt, innen indultunk naponta a környék felfedezésére. Programunkat a Bolognai Egyetem és a Bolognai Barlangkutató Csoport közösen szervezte, akik igazán kitettek magukért. Csütörtökön délelőtt a Bolognai Egyetem Földtudományi Tanszékén elhelyezett „F. Anelli” Olasz Szpeleológiai Dokumentációs Központot kerestük fel, ahol Michele Sivelli kalauzolta csoportunkat. Csak ámultunk az ott tárolt hatalmas anyag rendezettsége láttán. Mindenki kedvére kereshetett és másolhatott a kiadványokból, melyek között a magyar barlangi irodalom is meglepően szép számban megtalálható volt. Ezt követően az egyetem Paleontológiai és Geológiai, majd Ásványtani Gyűjteményét látogattuk meg. Sajnos az idő gyorsan telt, így mindkét helyen csak felszínes látogatást tehattünk, hiszen délután a Bolognai Regionális Gipszpark igazgatóságán vártak bennünket.

Bár az időjárás nem fogadott a kegyeibe, a ködös, nyirkos idő ellenére is akadt látnivaló bőven. A park egyik biológus munkatársának kíséretében sötétedésig ismerkedtünk a gyorsan változó felszínnel. Láttunk az előző héten kialakult víznyelőt, valamint felkerestük annak a barlangnak a bejáratát, ahol Paolo Forti professor barlangképződési vizsgálatokat végez. Útközben gyakorlatilag végig gipszkristályokon jártunk.

Este fél tíztől a Bolognai Barlangkutató Csoport klubjában vártak bennünket, amely – szinte hihetetlen – de az egyik középkori városkapuban volt. Itt kapott helyet a „Fantini” Múzeum is, mely a klubhelyiség oldal-

A gipsz térfogatnövekedése következtében kialakult gipszhólyag

A bolognai csoport által szervezett búcsúdélután

falai és folyosói melletti vitrinekben elhelyezett ásványgyűjteményből, régészeti és őslénytani leletekből, régi barlangkutató felszerelésekből állt. Nagyon kedvesen fogadtak, majd miután egyeztettük a hátralévő napok programját, még meghívtak bennünket egy italra a közeli bárba.

Pénteken délelőtt a Bologna melletti San Lazzaro di Savena-ban a „Donini” Archeológiai Múzeumot kerestük fel, melynek rendkívül gazdag anyaga a közeli Calindri-barlangból került elő, ahová szombaton készültünk. Délután Paolo Forti professzor szakmai vezetésével a Spipola-barlangban (Grotta della Spipola) tettünk túrát. A napot késő esti bolognai városnézés zárta.

Szombaton délelőtt két csoportban látogattuk meg a már fent említett Calindri-barlangot (Grotta Serafino Calindri), amelynek meanderei és fantasztikus gipszkristályai lenyűgözték a társaságot. A legcsodálatosabb látvány sem tudta azonban feledtetni velünk azt a rettenetes mennyiségű agyagot, amibe a túrák során beleragadtunk.

Mire a barlangtúra után hazaértünk, a bolognai barlangkutató csoport tagjai a ház előtt felállított sátorban sütöttek, főztek. Egy helyi ételspecialitást készítettek számunkra, mely kicsit a lángoshoz volt hasonlatos, és nagyon finom sajtokkal, sonkákkal, szalámmal lehetett megtölteni. Utána kétféle süteményt kaptunk, a bor pedig csak folyt... Felváltva énekeltünk magyar és olasz dalokat. Nagyon jól éreztük magunkat azután is, hogy vendéglátóink késő délután magunkra hagytak.

Természetesen meghívtuk őket magyarországi látogatásra, melyet reményeink szerint be is váltanak.

Vasárnapra nem maradt más, mint egy nagyon tartalmas utazás emlékeivel nekiindulni a 14 óras hazavezető útnak.

F. N.